

‘Stemmen via internet nu al mogelijk’

Op 7 maart 2006 zijn de Gemeenteraadsverkiezingen. Gemeenten doen er veel aan om de opkomst bij deze verkiezingen te bevorderen. Uiteindelijk is slechts een argument voor stemgerechtigden doorslaggevend: gemak. Stemmen via Internet is dan ook een lang gekoesterde wens in Nederland. Inwoners kunnen op het moment dat het hen uitkomt hun stem uitbrengen, waar ze zich op dat moment ook bevinden. Vanwege dit gemak zal de opkomst bij verkiezingen zeker toenemen.

Onlangs heeft de gemeente Beverwijk aan minister Pechtold toestemming gevraagd om tijdens de Gemeenteraadsverkiezingen in 2006 stemmen via internet mogelijk te maken. Beverwijk had hiervoor samen met GemeenteWeb een goed doordachte methode ontwikkeld. De toestemming bleef uit. Beverwijk laat zich echter niet ontmoedigen.

De speren zijn nu gericht op de Tweede Kamer verkiezingen in 2007.

**PAUL BAKKER IS TEAMLEIDER
INFORMATIE BIJ DE GEMEENTE
BEVERWIJK.**

**JOHN HEINS IS DIRECTEUR VAN
GEMEENTEWEB.**

Vanwege de vorm van dit artikel (de schrijvers voeren zichzelf als geïnterviewden op) zou dit verhaal eerder in de rubriek ‘Collegae vinden’ passen. Vanwege de omvang en het feit dat dit nummer van B&R een beetje een verkiezingenspecial is, plaatsen we het als zelfstandig artikel.

Overigens bent u van harte uitgenodigd te reageren.

Met name de stellingname dat gebruik van internet de opkomst zou bevorderen is heel discutabel, zo blijkt ook iedere keer uit onderzoek. Opkomst wordt met name bevorderd door de aard van de verkiezingen en door de opvatting van de kiezer dat het echt ergens over gaat of er wat te kiezen valt en of de machtsvraag in het geding is. (az)

HYBRIDE STEMMETHODE

Ook in Beverwijk is hard nagedacht om de opkomst voor de Gemeenteraadsverkiezingen te bevorderen. Paul Bakker: ‘De opkomst bij de Gemeenteraadsverkiezingen in Beverwijk was laag, wij wilden internet inzetten om dit te verhogen’. Beverwijk benaderde hiervoor GemeenteWeb. ‘Zij boden ons de ideale oplossing. Een hybride stemmethode in combinatie met de huidige technische infrastructuur in Beverwijk en slechts kleine aanpassingen in de bestaande kiesprocessen’. De gemeente Beverwijk was enthousiast over de methode en wilde haar medewerking verlenen aan de realisatie. Daarop is een verzoek gedaan aan de minister van BVK om toestemming te verkrijgen voor het stemmen via Internet.

Om het stemmen via Internet in Beverwijk mogelijk te maken is een aantal drempels geslecht.

VERIFICATIE PERSOONSgegevens

John Heins: ‘Een van de grootste drempels voor het stemmen via internet is de verificatie. Hoe weet je zeker dat de persoon die stemt ook daadwerkelijk de persoon is die hij zegt dat hij is? Dat probleem is inmiddels getackeld met de koppeling die GemeenteWeb in Beverwijk heeft gerealiseerd met DigiD (goedgekeurd door de overheid) en de backoffice van de Gemeentelijke Basisadministratie (GBA). Wanneer een persoon zich met zijn DigiD aanmeldt, wordt een check gedaan via de backoffice van Beverwijk en weten we zeker dat het de persoon is die hij zegt dat hij is’. Dit jaar nog zal dat door middel van het Burgerservicenummer (BSN) gebeuren waardoor er geen koppeling met de backoffice noodzakelijk is.

ONDERVANGEN DUBBELSTEMMEN

Daarnaast moest een ander probleem worden opgelost. Hoe voorkom je dat een persoon eerst via het internet een stem uitbrengt en dit vervolgens ook via het stembureau doet? Of andersom? Dit is een probleem waar al velen zich in hebben verdiept. Paul Bakker: ‘De oplossing die GemeenteWeb heeft bedacht en gepatenteerd is eigenlijk even simpel als doeltreffend. Een extra code op de oproepingskaart voor het stemmen via Internet die is afgedekt met een kraslaag’. Hiermee is het mogelijk dubbelstemmen te ondervangen. De stemmer kan de kraslaag zelf verwijderen, wanneer hij of zij via het Internet een stem uitbrengt. De kiezer kan ook met de oproepingskaart naar het stembureau gaan. Als de kaart nog intact is, kan stemmen op het stembureau plaatsvinden’. Wanneer een stemgerechtigde zich echter op het stembureau meldt met een oproepingskaart met een weggekraste kraslaag verandert het proces. Er kunnen twee redenen zijn waarom de laag is weggekrast: of er is al gestemd via het internet of de persoon heeft de kraslaag per ongeluk verwijderd. ‘Aangezien iedereen het recht heeft om te stemmen kunnen we mensen met een weggekraste laag niet zonder meer weigeren om een stem uit te brengen’, zegt Paul Bakker. ‘Toch moeten we voorkomen dat een stem tweemaal wordt uitgebracht. Dit wordt als volgt gecontroleerd: bij een stembureau dat beschikt over een internetverbinding kan men direct zien of er al is gestemd via internet. Stembureaus zonder internet kunnen bellen met een centraal punt in het Stadhuis. Als er nog niet is gestemd via internet kan de persoon op het stembureau stemmen en wordt de internetstem direct geblokkeerd. Hierdoor is het niet mogelijk om twee keer een stem uit te brengen’.

John Heins: 'Met deze methode doen we geen enkele inbreuk op de normale gang van zaken bij de Gemeenteraadsverkiezingen. Inwoners kunnen immers op de vertrouwde manier een stem uitbrengen bij het stemlokaal, daar verandert hoe genaamd niets aan. We voegen alleen de keuze toe om de stem via het Internet uit te brengen. Vanzelfsprekend is de internetstem niet te herleiden naar personen'.

OCTROOI

Het unieke aan de methode is dat kiezers op het laatste moment kunnen besluiten of ze naar het stembureau gaan of hun stem via internet uitbrengen. Ze hoeven vooraf geen handelingen te verrichten om te mogen stemmen via internet. Dit maakt de drempel voor het Internetstemmen een stuk lager. John Heins: 'Vanwege het unieke karakter van de methode heeft GemeenteWeb dan ook octrooi aangevraagd op de methode. Daarmee is het proces optimaal beschermd'.

VEILIGHEID

Hoe veilig is stemmen via Internet? Dat is een vraag die vaak als eerste wordt gesteld. En terecht. Het gaat immers over zeer gevoelige informatie waarbij fraude volledig moet worden uitgesloten. Daarnaast moeten zogenaamde 'hackers' niet de mogelijkheid hebben om het systeem te beïnvloeden. GemeenteWeb heeft hierover goed nagedacht en de juiste middelen ingezet om één en ander op een zeer veilige manier in te richten.

John Heins: 'Het systeem is op diverse manieren beveiligd. Vanzelfsprekend kunnen we hierover niet in detail treden. We noemen een aantal onderdelen. Allereerst is het geplaatst in de beveiligde omgeving van Gemnet. Hiermee is de eerste 'beveiligingslaag' aangebracht. Daarnaast zal gebruik worden gemaakt van DigiD en zogenaamde SSL-verbindingen die ook in het bancaire verkeer worden gehanteerd. Daarnaast wordt het systeem tijdens de verkiezingen *online* gemonitord door *security experts*'.

'Te verwachten is dat een groot aantal stemgerechtigden hun stem via internet gaat uitbrengen (al was het alleen maar omdat het nieuw is). Dit betekent dat een zeer groot aantal bezoekers te verwachten is tijdens de verkiezingsdag. Wanneer bijvoorbeeld 50% van de stemgerechtigden tegelijkertijd zijn stem via internet uitbrengt, kan dit leiden tot vele hits. Dit wordt ondervangen door het plaatsen van servers in 'serie'. Op die manier kunnen zeer veel aanvragen per seconde worden verwerkt'.

Over GemeenteWeb

GemeenteWeb is een *full service* internetorganisatie die zich specifiek op gemeenten richt. Naast een zeer uitgebreid *contentmanagementsysteem* levert GemeenteWeb een digitale balie in combinatie met *workflowmanagement* en *midoffice*. Op dit gebied loopt het bedrijf voorop in Nederland. GemeenteWeb heeft het als eerste in Nederland mogelijk gemaakt om een uittreksel uit de GBA geheel digitaal uit te leveren. Inmiddels maken meerdere gemeenten hier gebruik van, zowel vanuit de *backoffice* van GetronicsPinkRocade als de *backoffice* van Centric. Ook is GemeenteWeb een goede partner in het koppelen met DigiD. Voor meer informatie kijk op www.gemeenteweb.nl of bel met 055 580 26 93. (jh)

AANDACHT

Het stemmen via internet in Beverwijk heeft zeer veel aandacht gekregen. Paul Bakker: 'Het was echt ongelooflijk wat er allemaal gebeurde in korte tijd. Nadat wij in een persbericht bekend hadden gemaakt dat we stemmen via internet mogelijk wilden maken heeft de telefoon niet stilgestaan. Ongeveer tachtig gemeenten hebben zich bij ons en bij GemeenteWeb gemeld voor meer informatie. Veel gemeenten gaven ook aan direct mee te willen gaan in het internetstemmen. Het is wel duidelijk dat dit hoog op de agenda staat bij gemeenten. Maar ook in de Tweede Kamer. Diverse Kamerfracties hebben Beverwijk en GemeenteWeb benaderd om het fijne van de methode te weten. Zij waren ook enthousiast'.